

Riga faépítészeti öröksége

Winkler Gábor ✧

A faépítészeti ősi építő kultúránk fontos része, mely napjainkig építészeti meghatározó jelentőségű ága maradt. Az építészettörténet folyamán újra és újra visszatértünk a fából való konstruáláshoz, különösen olyan korszakokban, amikor az építészet valamilyen okból válságba került. A faépítészet gyakran mutatta meg a válságból kivezető utat.

A faépítészet ősisége és fontossága ellenére mindmáig mostohagyermek maradt az építészettörténeti kutatásnak. Az építészet „klasszikus” útját ugyanis a faépítészből kialakult kőépítészet képviselte. A kutatások legfontosabb feladata a kőből való építés fejlődésének felrajzolása és értékeinek felmutatása volt. A szervezett műemlékvédelem kezdettől fogva szívesebben foglalkozott a nagyméretű „szilárd”, „időtálló” kőépítményekkel, mint az apró, törékeny és romlandó faházakkal.

A faépítészet iránt érdeklődő szakember elvéve akad a faépítés történetével foglalkozó, jól felhasználható, hiteles tanulmányra, megbízható közlésekre. Hiányoznak a klasszikus építészettörténetben oly szép számmal fellelhető, átfogó és elemző művek is. Ha megfelelő irodalom után kutatunk, általában csak egy-egy részterület – elemi építészet, népi építészet, egy-egy szűkebb térség faépítésze – feldolgozásával kapcsolatban találunk publikációkat. Egyes munkákból a megfelelő építészeti szemlélet hiányzik, másokból pedig éppen a faépítészet sajátos szakmaiasságát – a faipar szakszerű ismeretét – hiányoljuk. Különös öröm, hogy Rigából most olyan könyv érkezett, amely jogos igényeinknek mindenben eleget tesz: a választott téma teljes feldolgozására törekszik, képei szépek, szövege pedig érdekesítően izgalmas olvasmány.

Lettország történelme színes és fordulatos: hazánkhöz hasonlóan nem mentes a tragikus eseményektől sem. Nyugat és kelet határán soknyelvű népesség, többféle kultúra és sajátos építészeti ízlés találkozott. E sokszínűség a térség kulturális örökségét utolérhetetlenül érdekessé és megismételhetetlenül egyedivé tette. 800-tól

1050-ig a „vikingek” jelenléte volt a meghatározó, majd a kereszténység felvétele után a német gyarmatosítás és az orosz uralom következett. Mindegyik korszak új és fontos vonásokkal színesítette a művészi kifejezőmódot és gazdagította a térség kultúrájának és építészetének alakulását.

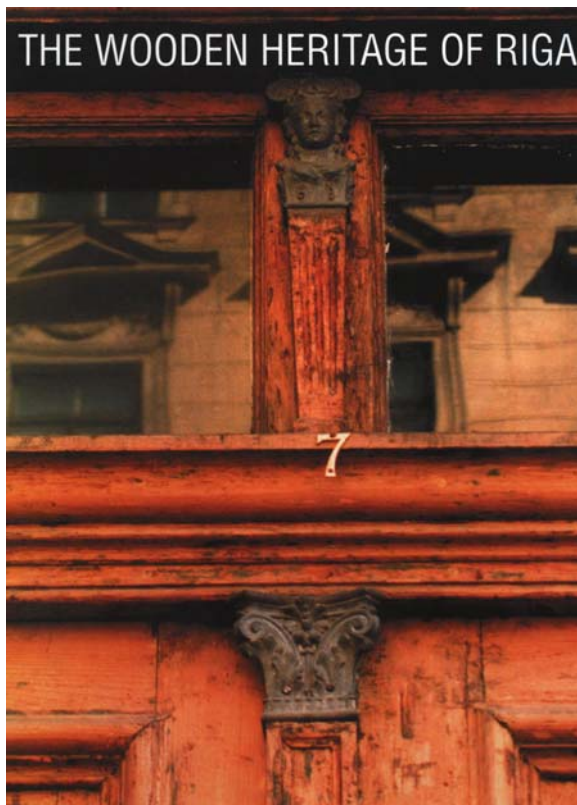
A rigai faépítészettel foglalkozó tekintélyes méretű, szép kiadvány tartalma elismerésre méltóan gazdag. A kötet szerkesztői nem takarékoskodtak a nagyméretű, színes képekkel sem. A könyv megjelenését a kontinens civil örökségvédőit egyesítő Európa Nostra támogatta. Bevezető sorait a szervezet elnöke, Henrik, dán királyi herceg írta, aki aggódó soraiban a faépítészet emlékeinek veszélyeztetett helyzetére figyelmeztet. Példákkal teszi szemléletessé a gyorsan pusztuló szépségek sokaságát és céltudatos megőrzésük megszervezését sürgeti.

Zaiga Gaile írói szépségű sorai a soproni Brecht Rezső irodalmi vallomásait juttatják eszünkbe: az épületeket kezdetben mi formáljuk – vélik mindketten –, mígnem aztán az épületek kezdenek formálni bennünket. Különösen érvényes ez a faépítészetre

– írja bevezető tanulmányában – és megjegyzi: ennek a könyvnek a szerzői egytől-egyig fa házakban laknak és mindennapjaikat a fa szerkezetű házak megmentéséért folytatott megfeszített küzdelem, a fáradhatatlan és szakszerű mérnöki munka tölti ki.

A svéd Nils Ahlberg tanulmányában Észak-Európa történeti faépítészetének jellegzetességeit foglalja össze és a szűkebb térség szakmai-művészeti kapcsolatait elemzi. Írásában utal a távolabbi európai hatásokra is. Peteris Blums a rigai külvárosok fejlődéséről ír. A lett főváros belső kerületeiben ugyanis igen korán – a 18. század derekán – megtiltották a fából való építkezést, míg a külvárosokban a 20. század első feléig szinte kizárólag fából építkeztek. Nem csak az apró, földszintes lakóházak, hanem az emeletes bérházak és a középületek – iskolák, templomok – is fa szerkezettel készültek.

A fa anyagú házak elrendezésének és külső megformálásának jellegzetességeit a városépítészeti

✧ Dr. Winkler Gábor CSc., tszv. egy. tanár, NyME Építéstan Tanszék

környezet ismerete nélkül igazából aligha érthetjük meg; ezért fontos az ezzel foglalkozó fejezet. A fából épült Riga – hasonlóan a fából épült más városokhoz – gyakran hamvadt el a pusztító tűzben. A rigai nagy tűzvészekről ugyancsak Peteris Blum számol be írásában. Minden bizonnyal ez a fejezet a könyv legdrámaibb része. Tudjuk, hogy a nem fából épült városok is gyakran szenvedtek a mindent elhamvasztó tüzekről – elég csak magyar településeink történetének tragikus eseményeire gondolni. Rigában a szentpétervári előváros 1812. július 13-án égett le: a könyvben közreadott szívszorító kép jól mutatja, hogy a szép történeti negyedből a tűz után csupán az ég felé meredező, füstölgő kéménypillérek erdeje maradt meg. A tudatos városfejlesztés éppen e tűzvész után indult meg, a fennmaradt faházak legtöbbször így a tűzvész után épült. A város ugrásszerű fejlődését a fa védőművek bontása (1867) is elősegítette.

Ahogy nálunk, Magyarországon a városkörnyéki nyaralókat többnyire fából rótták össze, úgy Riga tengerparti villáit, nyári lakjait is egytől-egyig fából építették. Ennek a különös hangulatú, sajátos építészetnek az emlékei szerencsés módon jobb állapotban maradtak fenn, mint a városok faházai. Megmentésükért – hasonlóan a Balaton-felvidéki villákhoz vagy a soproni löverházakhoz – a rigai szakemberek is mindent megtesznek. A könyv részletesen foglalkozik a faépítészeti emlékek műemlékvédelmének sajátos módszereivel.

A könyv további fejezetei akár faépítészeti tankönyv céljára is jól megfelelnek. Szemléletes, szép rajzokon tanulhatjuk meg a fából való építés jellegzetes szerkezeteit. Az egyes építészeti elemek és az ezzel kapcsolatos szakmai kifejezések megértését egyfajta „fa értelmező szótár” is segíti. A fából való konstruálás fejlődéséről Juris Zviedrans ír részletesen. Az építés történeti stílusjegyeit a barokk manzárdtetős fa lakóház típusától a kora historizmuson, a klasszicizmuson majd a romantikán keresztül a historizmus kiteljesedéséig és az avantgárd szecesszió megjelenéséig Peteris Blums kiváló tanulmánya kíséri végig. Az építészeti formálás folyamatos változását remek példákkal illusztrálja.

A könyv igen helyesen nem csak az épületek külső jegyeire – tömegformálás, homlokzati kialakítás – összpontosít, hanem az épület alaprajzi rendszerének alakulását is nyomon követi. Gyönyörű korabeli tervek mutatják a faházak alaprajzi megoldásainak fejlődést. A színes tervlapokat tanulmányozva szemünk lassan hozzászokik a rigai házak jellegzetességeihez: a velük egykorú hazai lakóépületek széles falai helyett ugyanis pókháló vastagságú, finom szerkezeti rendszer jellemzi ezeket az alaprajzokat.

A könyv a még létező épületbelsőket is felkutatta; ezekről Vija Strupule írt. Egyes jellegzetes enteriőrök sajnos már csak egykori képekről tanulmányozhatóak, mások korabeli berendezését magánházak és múzeumnak átalakított faépületek őrzik. Utóbbiak belső-építészeti jellegzetessége a szívesen alkalmazott selyem- és papírtapéta vagy a patronból felhordott falfestés: ezek nagyobb részét a gondos falkutatás hozta napvilágra. A legszebb példák helyreállításra várnak. Nem csak maguk az alkalmazott ornamentikák érdekesek, hanem az egyes építészeti korszakokra jellemző, szép színek is.

Tanulságos fejezete a könyvnek a történeti faházak nyílászáróit tárgyaló rész. Ennek a szerzői Ilmars Dirveiks és Arturs Lapins. A vaskos kő- és téglaházak hasonló szerkezeteivel összehasonlítva a faházak ablakai kezdettől fogva elegánsabbak, a bevilágító felületek pedig nagyobbak voltak. A könyvben megismerkedhetünk az épületkutatások során feltárt, gondosan felmért és szép rajzokon dokumentált fa szerkezetekkel és azok csomóponti megoldásaival. Az egykori vasalatokról, a kezelés és elsötétítés technikájának fejlődéséről ugyancsak szakszerű tájékoztatást kapunk. A mutató rigai előtetők törekeny szerkesztésükkel, lombfűrészrel megformált sűrű deszka-ornamentikájukkal mindannyiszor az elpusztult löverházak hasonló szerkezeteit juttatják eszünkbe. A könyvet terjedelmes irodalomjegyzék egészíti ki. A kiadvány kiállítása és nyomdatechnikája mintaszerű, szerkesztése világos és jól áttekinthető.

A kiadványt lapozgatva felmerül bennünk a kérdés: vajon elsősorban albumnak, tudományos műnek vagy éppen tankönyvnek szánták rigai barátaink e szép kiállítású, vaskos kötetet. A könyv tartalmát megismerve bátran mondhatjuk, hogy többféle céljának egyformán jól megfelel. A kiadvány tanulmányozása nagy segítséget adhat hazai kutatóinknak és a faiparral ismerkedő középiskolai diákoknak és egyetemi hallgatóknak is. A remek példamunkára serkenthet minket is; hazai faépítészeti krónikája nagyobb részt feldolgozatlan, a magyar faépítészet története megírásra vár. Reméljük, a rigai kötet példája hamarosan hazai követőkre is talál majd.

A kiadvány adatai:

The Wooden Heritage of Riga

Riga 2001

(Szerk): Laima Slava

244 old., nagyszámú fotóval és ábrákkal

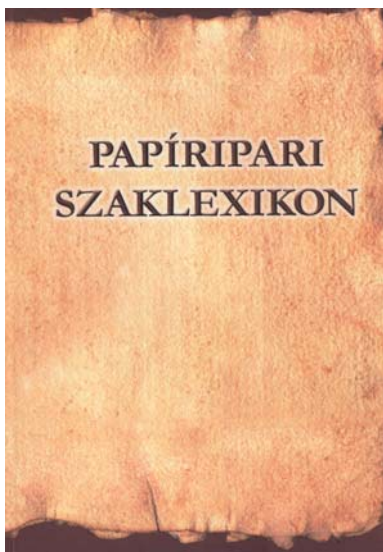
angol nyelvű kiadás

ISBN 9984-729-05-2

Könyvismertető:

Papíripari szaklexikon

Kovács István ✧

A Papír-Press Egyesülés gondozásában megjelent Papíripari szaklexikon hiánypótló munka, öttagú szerzőcsoport tollából. A közel 4000 címszót tartalmazó kötet gazdag ismeretanyagot ölel fel, alapos részletességgel tárgyalja a papíripar egészét, ismerteti a szükséges kémiai alapfogalmakat valamint a társszakmák, pl. a nyomdaipar, a médiatechnológia kapcsolódó szakkifejezéseit is.

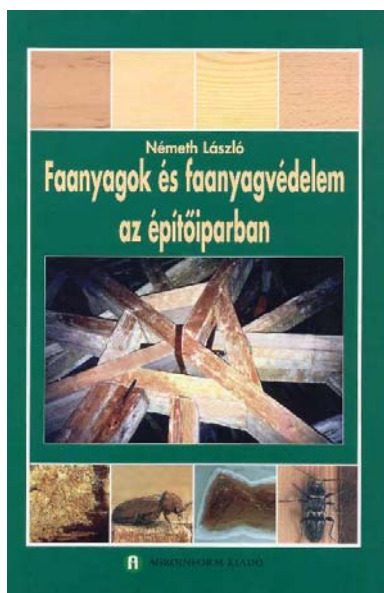
A könyv tartalmilag és szerkezetileg nyolc részre tagolódik. Az egyes fejezetek sorra veszik a papírgyártás részfolyamatait a nyersanyagoktól kezdve a gyártási technológián át a kész termékekig, illetve azok feldolgozásáig. A szöveget kísérő ábrák, táblázatok jól egészítik ki a leírtakat. A kiadvány nyelvezete igényes, a papíriparban kevésbé jártas olvasó számára is érthető és élvezetes. A kötet végén található angol és német szöszedet idegen nyelvű szakirodalomhoz nyújthat segítséget.

A Papíripari szaklexikon az oktatás, az ipar és minden érdeklődő számára kiváló, jól használható kézikönyv.

Könyvismertető:

Faanyagok és faanyagvédelem az építőiparban

Bejő László ✧✧

Hiánypótló jelentőségű kiadvány látott napvilágot a közelmúltban a faanyagvédelem területén, az Agroinform Kiadó gondozásában. A 280 oldal terjedelmű kötet szerzői nem kevesebbre vállalkoztak, mint a fa és faalapú építőanyagokat valamint ezek védelmét átfogóan, rendszerezve tárgyalják. Mint Dr. Molnár Sándor az előszóban megjegyzi, egy-két kisebb kiadványtól eltekintve 40 éve nem jelent meg ilyen lélegzetvételű munka.

A Dr. Németh László faanyagvédelmi szakértő által szerkesztett kötet kilenc szerzője között egyaránt található gyakorlati szakemberek és a Nyugat-Magyarországi Egyetem elméleti szakértői. A szerzők nem titkolt célja, hogy, noha magas színvonalú, tudományos igényességet sem nélkülöző, mégis praktikus, a gyakorlati szakemberek által is jól használható útmutatással segítsék az e területen eligazodni vágyókat.

A kötet első fejezetei áttekintik a faanyag alapvető tulajdonságait, ismertetik az építőiparban használatos fafajokat, szerkezeti faanyagokat, a faalapú építőipari kompozitféleségeket, és röviden tárgyalják a faszervezeteket általában. A könyv második fele ismerteti a faanyagot károsító tényezőket, a faanyagvédelem anyagait és módszereit, valamint a védőkezelések bizonylatolásának, hatósági ellenőrzésének kérdéseit. A kiadvány külön tárgyalja a faanyagok tűzvédelmét, a faszervezetek tűzállóságának tervezését. Az egyes fejezeteket magyar és EU-s jogszabály- és szabványgyűjtemények

valamint színes illusztrációk egészítik ki. A kiadványt a hazai faanyagvédelmi szakértők jegyzéke teszi még hasznosabbá a gyakorlati szakemberek számára.

✧ Dr. Kovács István CSc., tszv. egy. docens, NyME Cellulóz- és Papíripari Tanszék

✧✧ Dr. Bejő László PhD., tudományos munkatárs, NyME Fa- és Papírtechnológiai Intézet

Tallózó

Szemelvények a nemzetközi szakirodalomból

Ki hajlandó fizetni a környezetbarát bútorokért?

Egy nemrég megjelent tanulmányban norvég kutatók arra keresték a választ, hogy mennyire hajlandó a brit és a norvég lakosság fizetni a tanúsítottan környezetbarát alapanyagokból készült bútorért? A válaszadók mintegy negyede állította, hogy megbízik a hivatalos tanúsítványokban, és hajlandó lenne többet fizetni az ilyen bútorért. A felmérésből kiderült, hogy a válaszadók ezen része – a populáció ún. „öko-szegmense” – demográfiaiilag nem különbözött a többitől, noha média-érdeklődésük például inkább az intellektuális kérdésekre irányul. A britek közül többen vallották magukat „zöld” fogyasztóknak, és átlagban többet is fizetnének az ilyen bútorokért, mint a norvégok.

Forrás: Visten, K. és Solberg, B. 2004. *Willingness to pay for certified wooden furniture: a market segment analysis.* Wood Fiber Sci. 36(1):40-55.

A fa hegesztése

Svájci és francia kutatók egy érdekes új módszerről számolnak be a faanyagok ragasztása terén. Az általuk javasolt – „hegesztésnek” nevezett – eljárás lényege, hogy az egyesítendő faanyagokat nagy frekvenciájú oszcilláló mozgással egymáshoz dörzsölik, aminek hatására a sejtek közötti amorf polimerek – többnyire a lignin, valamint a hemicellulózok egy része is – meglágyulnak, majd megszilárdulva egyesítik a két felületet. A kötést segíti az is, hogy a két felület részben elvált rostjai összefülcélődnek, amint azt a cikkben bemutatott elektronmikroszkópos felvételek is igazolják. A szerzők állítása szerint a kötés szilárdsága kielégítő, noha nem időjárásálló, kültéri alkalmazásokhoz nem használható. A cikk nem szól az eljárás költségvonatáról.

Forrás: Gfeller, B., Pizzi, A., Zanetti, M., Properzi, M., Pichelin, F., Lehmann, M., Delmotte, L. 2004. *Solid wood joints by in-situ welding of structural wood constituents.* Holzforschung 58(1):45-52.

Furnér felületi minőség és kötészilárdság – van-e összefüggés?

Van összefüggés a furnérok felületi minősége és a rétegelt lemezek ragasztási minősége között? Mivel a rendelkezésre álló hámozási alapanyag minősége és méretei egyre csökkennek, a kérdés megválaszolása fontos lehet. Egy nemrégiben elvégzett vizsgálat kevés pozitív eredményt hozott; bár sok esetben valamelyest csökkent a ragasztás minősége, csak többféle felületi minőség paraméter kombinációjával tudtak statisztikailag

is szignifikáns összefüggést kimutatni a ragasztóréteg minőségével – akkor is csupán a faanyag-ragasztóréteg tönkremeneteli aránnyal, és nem a ragasztási szilárdsággal. Az mindenesetre bebizonyosodott, hogy a laza oldalon gyakoribb, hogy a tönkremenetel a ragasztóanyagban, és nem a faanyagban megy végbe.

Forrás: Neese, J. L., Reeb, J. E., Funck, J. W. 2004. *Relating traditional surface roughness measures to gluebond quality in plywood.* Forest Prod. J. 54(1):67-73.

A középiskolai bútorok ergonómiája

Egy zólyomi és zágrábi kutatókból álló csoport által közzétett tanulmány a szlovák és horvát iskolai bútorok ergonómiai tulajdonságait vizsgálja. A nagyszabású, több középiskolára és 450 diákra kiterjedő vizsgálatban nyolc ergonómiai tulajdonságot vizsgáltak. Megállapították, hogy a vizsgált iskolákban a bútorok nem feleltek meg ergonómiailag a mai diákok igényeinek. A problémát legtöbbször az ülőfelület és az asztal alja közötti elégtelen távolság okozta. Egy hasonló tanulmány hazai viszonylatban is érdekes tanulságokkal szolgálhatna.

Forrás: Denis, J., Darko, M., Tomislav, G., Viera, G. 2003. *Research on ergonomic characteristics of high school furniture.* Drevarsky Vyskum 48(3):53-62.

Mélyreható szerszámok – károsodás a felszín alatt

A famegmunkáló szerszámok roncsoló hatása közismert, és jól megfigyelhető a leválasztott forgácsokon. A szerszámok azonban a megmunkált faanyagot is károsítják – nem csupán a felszínt, de a mélyebben fekvő sejtrétegeket is. Ezt a jelenséget fémeknél már régóta ismerik, a faanyag esetében viszont nem sokat hallani róla, pedig inhomogenitása folytán a fa még hajlamosabb ilyen károsodásokra. A hagyományos szerszámokkal megmunkált anyag mikroszkópos vizsgálatakor kiderült, hogy a mélyebben fekvő sejtrétegek is deformálódnak, a sejtrétegek összenyomódnak, és a különböző sűrűségű rétegek egymásba tolódnak. Ezek a jelenségek később problémát okozhatnak; a felület utólagos vízfelvétel esetén (pl. felületkezeléskor) vissz rugózhat, a felületi minőség romolhat. A szerzők a későbbiekben vizsgálni kívánják, hogy milyen megmunkálási feltételek a legkedvezőbbek a felszín alatti károsodás elkerülésére.

Forrás: Cerreno, A. L., Taylor, J. B., Lemaster, R. L. 2004. *Machining-induced subsurface damage of wood.* Forest Prod. J. 54(1):85-91.

Kezelt faanyag újrahasznosítása kompozit termékekben

Az Egyesült Államokban a '70-es évektől kezdve nagyon sok kültéri használatú faterméket Króm-Réz-Arzenát (CCA) alapú faanyagvédőszerrel kezelt alapanyagból készítettek. Ezek a termékek életciklusuk végére érve komoly környezetszennyezési problémát jelentenek. Újrahasznosításuk egyik lehetőségét tárgyalja az a cikk, amelynek szerzői OSB jellegű terméket próbáltak készíteni ilyen jellegű alapanyagból. A kísérletek során különböző arányban használtak fel kezelt és kezeletlen alapanyagot. A szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy a két anyagfélése 50-50% arányú keverésével jelentős mennyiségű védőszerrel kezelt faanyagot lehet újrahasznosítani, míg a mechanikai tulajdonságok sem csökkennek jelentős mértékben.

Forrás: Li, W., Shupe, T. F., Hse, C. Y. 2004. *Physical and mechanical properties of flakeboard produced from recycled CCA-treated wood.* Forest Prod. J. 54(2):89-94.

A fa útjának „kiszimatolása”

A fejlettebb országok vásárlóközönsége egyre nagyobb hangsúlyt fektet arra, hogy milyen forrásból származik az általa vásárolt fatermék alapanyaga. Ennek megállapítása, végigkövetése a rönktől a feldolgozás egyes lépésein keresztül a késztermékig nem mindig egyértelmű, és a szolgáltatott információ hitelessége kétséges lehet. A jelenleg elterjedt vonalkódos rendszerrel az elsődleges feldolgozás után nehéz követni a faanyag útját. Egy nemrégiben ismertetett módszer – az úgynevezett szagjelöléses eljárás – használható alternatívát jelenthet. Az ún. „elektromos orr” segítségével az adott termékről kiszimatolható, hogy pontosan milyen alapanyagot építettek be; hogy honnan, melyik országból, termőhelyről, sőt, melyik rönkből származik az általunk vásárolt bútóról.

Forrás: Murphy, G., Franich, R. 2004. *Early experience with aroma tagging and electronic nose technology for log tracking.* Forest Prod. J. 54(2):28-35.

Összeállította: Bejő László

Iskolanap a Roth Gyula Szakközépiskolában

Szabadhegyi Győző *

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium 2004. február 25-én rendezett iskolanapján a faipari szekcióban nyolc előadás hangzott el. Már az előadók témaválasztása is külön említést érdemel, hiszen a tanulók a faiparnak igen érdekes, vonzó és sokszor különleges területeit választották vizsgálataik tárgyául. A nagy számú érdeklődő így átfogó képet kaphatott az egyik legcsodálatosabb anyagnak a faanyag sokrétű hasznosításáról, a reneszánsz bútorművészettől kezdve a régi asztalos szakma jövővényszavain és a pásztorfaragások elemzésén át a gyufagyártás történetéig, valamint a modern számítógépes szerkezettervezésig.

Dicséret illeti a felkészítő tanárokat, akik megismertették és megszerettették a faipari technológiákat, és az arra alkalmas diákjaikat a tananyagot meghaladó tudományos munkára ösztönözték, segítették, támogatták. Az iskola ezzel a rendezvénysorozattal tovább erősítette jó hírét, szakmai elismertségét.

A faipari szekcióban díjazott előadások:

Elismerésben és dicséretben részesültek azok az alsóbb éves diákok, akik még átfogó szakmai ismeret és előadói rutin hiányában is vállalták, hogy választott hivatásuk területén tudományos munkát is végeznek:

Polgár Tibor 11C.: *Az asztalos szakma német jövővényszavai, régi asztalos kézi szerszámok.*

Hárshegyi Zsolt 11C.: *A reneszánsz bútorművészet.*

Süte Péter 11C.: *A román-gótikus bútorművészet.*

Díjazottak:

1. Díj: Németh Szilárd 13B.: *A DHP 2003 program használata, a téli kertek tervezésénél*

2. Díj: Nagy Gábor 13B.: *A pásztorfaragások motívumainak elemzése.*

3. Díj: Sebestyén Gábor 12B.: *Rétegelt ragasztott tartók.*

4. Díj: Varga Dániel 12B.: *A gyufagyártás*

5. Díj: Szabó Péter 12B.: *Malmok faszerkezetei*

A díjakhoz egy-egy szakkönyv erejéig az egyetem Faipari Mérnöki Kara és a FATE Soproni Csoportja is hozzájárult.

Elismerés és tisztelet illeti az iskolanap szervezőit, közreműködőit, azért, hogy lehetővé tették a tanulók számára az elindulást azon az úton, amely leginkább hasznos és eredményes szakmai érvényesülésük, remélt boldogulásuk érdekében.

* Dr. Szabadhegyi Győző menedzser, Faipari Kutató és Szolgáltató Központ

A Faipari Mérnöki Kar hírei

Kari Napok 2004

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kara ez 2004. júniusában 17-18-án Kari Napokat rendez, amelyre tisztelettel meghív minden kedves érdeklődőt. A Kari Napok helyszíne a NyME Sopron, D épület 11-es tanterme.

Program:

2004. június 17. csütörtök

- 10⁰⁰ – 11⁰⁰ **Tájékoztató a FMK helyzetéről, terveiről**
Dr. Molnár Sándor dékán
Dr. Varga Mihály dékánhelyettes
- 11⁰⁰ – 11³⁰ **Hozzászólások, vita**
- 11³⁰ – 12³⁰ **A „Bolognai Folyamat” előkészítése és végrehajtása a Faipari Mérnöki Karon**
Dr. Takáts Péter dékánhelyettes
- 12³⁰ – 13⁰⁰ **Hozzászólások, vita**
- 13⁰⁰ – 14⁰⁰ Ebéd (az egyetemi étkezdében)
- 14⁰⁰ – 16⁰⁰ **Az NKFP Erdő-Fa kutatási program 7. részprogramjának kutatási eredményei**
Dr. Kovács Zsolt, egy. tanár és az alprogramvezetők
- 16⁰⁰ – 17⁰⁰ **Hozzászólások, vita**
- 19⁰⁰ – Baráti Vacsora

2004. június 18. péntek

- 11⁰⁰ – **Diplomaosztó ünnepély**
Helyszín: Gyermek- és Ifjúsági Központ
Ady E. u. 10.

A Kari Napokkal kapcsolatban érdeklődni lehet az FMK Dékáni Hivatalában:

9400 Sopron Bajcsy-Zs. u. 4.
Telefon: 99/ 518-101, 518-297
E-mail: iweszt@fmk.nyme.hu

Sopron, a fatudományok Alma Matere

A UBC (University of British Columbia) Soproni tagozatának 1956-ban harmadéves évfolyama ez év szeptember 16-19 között találkozót tart a Sopronban. Ebből az alkalomból a Faipari Mérnöki Kar közös szimpóziumot szervez, melynek témája: szemelvények az elmúlt évtizedek fával kapcsolatos kutatási eredményeiből. Mivel az előadók olyan szakemberek, akik a soproni Alma Materből származtak el, a szimpózium mottója „Sopron a fatudományok Alma Matere”.

Az előadók között olyan nemzetközileg elismert kutatók, oktatók szerepelnek, mint Bódig József, Józsa László, Balatinecz János, Bariska Mihály, Ifjú Géza,

Kozák Antal, és mások. A tervek szerint a British Columbiában végzetek mellett Molnár Sándor dékán úr is összefoglalja majd az elmúlt időszak legfontosabb hazai kutatási eredményeit.

A tervek szerint a szimpózium magyar nyelven zajlik majd. A Kar tervezi egy angol nyelvű kiadvány megjelentetését is, amely az előadások rövid kivonatát tartalmazná.

A tervezett konferenciát melegen ajánljuk a magyar szakmai közönség figyelmébe. Minden érdeklődőt örömmel látunk.

Közhasznúsági beszámoló

a Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány 2003. évi működéséről

Csehi István ✧

A Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány a 2003. évben az Alapító Okiratban meghatározott célokért és módon az 1997. évi CLVI. Tv. alapján közhasznú szervezetként működött.

Az alapítvány székhelye: 1113 Budapest, Dávid Ferenc u. 6.

Az Alapítvány célja:

- a faipari kutatás és oktatás támogatása
- kiemelt területnek minősül a felsőfokú szakember képzés, továbbképzés, faipari egyetemi alkalmazott kutatás, faipari szakirodalom, publikációk, know-how-k támogatása

Az alapítvány vagyoni helyzetének alakulása:

Az alapítvány bevételei az alapító Henkel Magyarország Kft. és a társult tagok támogatásaiból, az 1 %-os jövedelemadóból, és a mindenkori vagyon banki kamataiból származnak.

Az alapítvány javára 2003-ban a személyi jövedelemadó 1 %-ból befolyt összeg 452.940.- Ft.

Az alapítvány tárgyi eszközökkel nem rendelkezik, a működéshez szükséges tárgyi eszközöket, valamint a naplófőkönyv vezetését a Henkel Magyarország Kft. biztosítja.

Az alapítvány kezelő szervezete az öt főből álló kuratórium, melynek

elnöke: Csehi István,

tagjai: Dr. Molnár Sándor

Dr. Szabadhegyi Győző

Dr. Ádámfi Tamásné

Ecseri József

A vagyoni helyzet alakulása: (ezer Ft)

	Előző év (2002)	Tárgyév (2003)
A bankszámla nyitó egyenlege:	640	468
Bevételek összesen	2 520	1 933
Egyetemi pályázatok támogatására fordított összeg:	2.413	1.525
Az alapítvány működési költsége:	278	275
A bankszámla záró egyenlege:	468	536

A 2003. évben az alapítványt 28 szervezet támogatta, melyek közül 19 egyösszegű támogatással, 9 cég a ragsztoanyag forgalom utáni árbevétel meghatározott hányadával növelte az alapítvány bevételét.

A támogató cégektől 2003-ban beérkezett átutalások teljes összege: 1 478 335.- Ft

Az alapítvány kuratóriuma 2003-ban két alkalommal ülésezett.

A szeptemberi ülésen a kuratórium áttekintette az alapítvány pénzügyi helyzetének alakulását, valamint tájékoztatót hallgatott meg a pályázatok teljesítésének állásáról, és felkérte Dr. Molnár Sándor dékán urat, hogy 2003. IV. negyedévre a pályázati kiírást készítse el.

A 2003. november 27-i kuratóriumi ülésen a beérkezett pályázatok odaítéléséről döntött a kuratórium, valamint megtárgyalta a 2002. novemberi pályázatok teljesítését igazoló bizonylatokat. A pályázatok végrehajtását igazoló bizonylatokat az elnök előterjesztése alapján a kuratórium elfogadta, egyben határozott a bizonylatok egységesítéséről.

A pályázati kiíráásra 14 pályázat érkezett, melyből 10 pályázat 1.525.350.- Ft támogatásban részesült, 4 pályázat fedezethiány miatt került elutasításra.

✧ Csehi István, a Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány kuratóriumának elnöke

A 2003. évben támogatott pályázatok:

Pályázó és pályázati cél	Támogatási összeg
Jancsik István V. ofmh (Lemezipari Tanszék) 2 mWps JeMe lézer berendezés vásárlására	195 000 Ft
NyME FMK Termékfejlesztési Tanszék Pro-Time termelésirányítási rendszer oktatói példány vásárlására	220 000 Ft
Zágonyi Balázs V. ofmh (Faanyagtudományi Intézet) PC angol-magyar, magyar-angol szótár merevlemez vásárlására	100 000 Ft
Bittmann László doktorandusz hallgató (Lemezipari Tanszék) Minari 100 XL típusú infravörös hőmérő vásárlására	147 190 Ft
NyME FMK Faipari Vállalkozás és Marketing Tanszék Szakkönyvtár vásárlására	250 000 Ft
Hantos Zoltán IV. ofmh (Műszaki-Mechanikai Tanszék) Kísérletekhez szükséges műgyanta vásárlására	180 000 Ft
Takács András doktorandusz hallgató (Fűrészipari Tanszék) Speciális szalag- és tányércsiszológép vásárlására	74 200 Ft
NyME FMK Faanyagtudományi Intézet Klímaberendezés és mikroszkóp objektív vásárlására	100 000 Ft
NyME FMK Termékfejlesztési Tanszék Számítógépes bútortervező program oktatására alkalmas monitor vásárlására	134 000 Ft
NyME FMK Alkalmazott Művészeti Intézet Kárpitos bútor működtető szerkezet fejlesztésére	125 000 Ft
Támogatásra fordított összeg:	1 525 350 Ft

A Faipari Egyetemi Kutatásért Alapítvány társult tagjai a 2003. évben:

Anticimex-Hungária Kft., Pomáz	JU-GÓ Bútor Kft., Szerencs
Baka Béla Kft., Göd	Kanizsa Trend, Nagykanizsa
Bakonyi Erdészeti Rt., Tapolca	Möcsényi Miklós, Budapest
Bubiv-Span Kereskedelmi Kft., Budapest	Palmöb Kft., Nagykanizsa
CS-FA Csurgói Faipari Kft., Csurgó	Pannonkant Kft., Budapest
Duna Élfurnér Kft., Budapest	PEZA Csiszolóanyag Kft., Zalaegerszeg
Egererdő Rt., Gyöngyös	Program Kft., Sopron
EURO-ELZETT Kft., Sopron	Scabelló Bt., Szeged
F+B Kft., Budapest	Schachermayer Kft., Biatorbágy
FA-FOL Bt., Szombathely	Újkígyósi Falemezüzem, Újkígyós
FALCO Profil Kft., Szentgotthárd	Valum Szekszárd Kft., Szekszárd
FALCO Sopron Kft., Sopron	VBH Budapest Kft., Budapest
Henkel Magyarország Kft., Budapest	X-Meditor Lapkiadó, Oktatás- és Rendezvény szervező Kft., Győr
Hírfa Kft., Budapest	

FA Akadémia IV.

2004. február 19.

A „Fa Akadémia” februári rendezvényének középpontjában ezúttal a furnér állt. A furnérgyártás, divat, trendek, valamint a szabás, csiszolás témakörében elhangzott előadások képezték a program első részét, míg a második részben a Budapest Furnér Művek termék-bemutatóval egybekötött ismertetője, valamint az ALPI kétszer kévelt furnérokról szóló tájékoztató hangzott el.

Elsőként Dr. Szabadhegyi Győző, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Lemezipari Tanszékének nyugalmazott adjunktusa tartott előadást, *Furnér, a bútor ruhája* címmel. Képekkel illusztrált bemutatójában ismertette az elmúlt évek újdonságait a furnérgyártás területén (modern lágyítási eljárások, rostirányú hasítás, excentrikus hámozás). Beszélt a furnérfelhasználással kapcsolatos divatról, és ismertette a furnérgyártással kapcsolatos lehetőségeket az előttünk álló években. Kardos Tamás és Nagy János, a Csiba Kft. munkatársai az ezt követő előadásokban a furnérok szabásának illetve a csiszolásnak a témakörével foglalkoztak.

A kanadai General Woods & Veneer Ltd. tulajdonosi részvételével alapított Budapest Furnér

Művek Kft.-t Ferencz Vilmos termelési igazgató mutatta be. Ismertette a hárosi üzem technológiáját, a gyártott fajtákat, furnérféleségeket. A BFM kínálatának palettájából az előadás után izelítőt kaphattak a résztvevők.

Az olasz ALPI cég világszínvonalú kétszer kévelt furnérait Mátyás László (Wilmextrade Kft., az ALPI cég kizárólagos magyarországi képviselője) ismertette. A speciális technológiával előállított, mesterséges furnérok különleges mintázatokat és színhatásokat kínálnak a felhasználóknak. A cég mintegy 10-15 000 furnértípus gyártására képes.

A „Fa Akadémia” következő összejövetelére 2004. április 14-én de. 10⁰⁰ órakor kerül sor Budapesten, a Csiba Kft. bemutatótermében. Az előadássorozat címe *Ácsipar tetőfokon – szekercétől a CNC-ig*. Bővebb információ és jelentkezés a FAGOSZ titkárságán (tel.: 06 1 355 6539, fax: 06 1 202 6449, e-mail: info@fagosz.hu).

Nyerges Éva írása alapján (Hirfa 2004/3 24-25. old.)

Tudományos cikkek benyújtása a Faipar részére

Kiadványunkba örömmel várjuk tudományos igényű közleményeiket. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Faipar célja eredeti alkotások közzélése, ezért csak olyan cikkeket várunk, amelyeket más újságban még nem publikáltak. A folyóirat magas színvonalú és a szerkesztői munka megkönnyítése érdekében kérjük az alábbiak betartását:

- A cikkeket egyszerű formátumban kérjük elkészíteni. (12pt Times New Roman betűk, dupla sorköz, elválasztások nélkül.) A stílusok használatát kérjük mellőzni. Az ilyen formában elkészített cikkek terjedelme max. 10 oldal lehet, az ennél hosszabb munkákat kérjük több, külön publikálható részre bontani.
- A cikkekhez angol nyelvű címet, kulcsszavakat, és egy rövid (max. 100 szavas) angol összefoglalót kérünk mellékelni.
- A szerzőknél kérjük feltüntetni a tudományos fokozatot, a munkahelyet és beosztást.
- Az irodalomjegyzéket az első szerző neve szerint, ABC-sorrendben kérjük. Kérjük, ügyeljenek a hivatkozások pontos megadására (újságcikkek esetén év, évfolyam, szám, oldalak; könyvek esetén év, a kiadó neve, székhelye, oldalak száma.) Kérjük, a cikket belül a szerző és az évszám megadásával hivatkozzanak ezekre.

- Az ábrákat és táblázatokat a benyújtott anyag végén, külön lapokon kérjük megadni. A táblázatokat és ábrákat meg kell számozni, és címmel ellátni. A szövegben ezekre szám szerint kérünk hivatkozni (1. ábra, 2. táblázat, stb.)
- Az egyenleteket az MS Word egyenletszerkesztőjével kérjük elkészíteni (kivéve egészen egyszerű egyenletek esetében), és szögletes zárójelekkel beszámolni: [1]. Az állandóknál és változóknál dőlt betűformátum alkalmazását kérjük.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a Faiparhoz beérkező cikkek lektorálásra kerülnek, ami után azokat, ha szükséges, javításra/átdolgozásra visszaküldjük a szerzőknek. A szerzők javaslatait a lektor személyére vonatkozóan örömmel vesszük.

A végleges, javított szöveget, elektronikus formában (e-mailen vagy floppy-n) kérjük. A kéziratokat a következő címre várjuk:

Bejó László

NyME Lemezipari Tanszék
Sopron
Bajcsy-Zsilinszky u. 4.
9400

E-mail: LBEJO@FMK.NYME.HU
Tel./fax: 99/518-386